

LJMS PASTABOS KURIAMAI MOKSLO AGENTŪRA

Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjunga (toliau – LJMS) išnagrinėjo keturis Švietimo mokslo ir sporto ministerijos pateiktus scenarijus, kuriais remiantis galėtų būti kuriama Mokslo agentūra. LJMS akcentuodama, kad ši reforma palies jaunuosius mokslininkus ir tyrėjus, kurie dar tik pradeda savo akademinę karjerą ir kuriems labai svarbu aiškiai suprasti visus laukiančius pokyčius bei permainas, kas lems jų tolimesnius karjeros pasirinkimus, prašo suteikti daugiau informacijos šiais klausimais ir pastebėjimais:

- Pateikiant skirtingus scenarijus, kuriais remiantis galėtų būti steigiama Mokslo agentūra, *stokojama gilesnės sisteminės situacijos analizės*: nėra aišku, kodėl norima inicijuoti reformą (remiamasi duomenimis ir ataskaitomis atliktomis 2012 ir 2016 m.), kiek tokia reforma pareikalaus finansinių ir socialinių išteklių, kokia numatoma naujos agentūros nauda, kokie numatomi iššūkiai siekiant įgyvendinti tokią reformą, kaip bus šalinami galimi neigiami padariniai?
- Suprasdami, kad viena pagrindinių institucijų, kurios pagrindu planuojama reforma yra Lietuvos mokslo taryba (toliau – LMT), norime informuoti, kad *nebuvo išsamiai išnagrinėta ir mokslo bendruomenei pateikta*, kokios pagrindinės stipriosios ir silpnosios LMT savybės ir kaip jos bus perskirstytos. Ar Mokslo agentūros steigimas yra geresnis sprendimas nei dabar egzistuojančių agentūrų/ fondų stiprinimas?
- Teigiama, kad norima atskirti LMT funkcijas, susijusias su mokslo vertinimu ir politikos formavimu bei finansavimu. Pasigendame paaiškinimo, kaip 2009 m. politiniu sprendimu apjungus minėtas LMT funkcijas ir dabar siekiant jas atskirti bus pasiekta nauda mokslo bendruomenei. Diskusijoje nėra minima, ar bus padidintas finansavimas mokslui, kas kelia abejonių dėl esminės reformos naudos.
- Norime pabrėžti, kad Jūsų pateiktoje analizėje yra minimos tik kai kurios su mokslo ir studijų administravimu susijusios institucijos. Pasigendame likusių institucijų įtraukimo į atliekamą analizę: Lietuvos mokslo akademijos, Centrinės projektų valdymo agentūros, kuri skirsto ir mokslo projektams skiriamas lėšas, Aukštojo

mokslo tarybos ir kt.. Šios institucijos yra susijusios ir galimai turi besidubliuojančių funkcijų.

- *Pasigedome platesnės diskusijos reformos klausimu su visa mokslo bendruomene.* Taip pat kaip naujos Mokslo agentūros steigimas paveiks jau dabar vykdomus projektus ir formuojamą mokslo politiką? Atkreipiame dėmesį, kad 2021 m. prasideda naujasis *Horizon Europe* programos finansavimo periodas, todėl kyla klausimų, kaip bus perduodamos žinios ir iki šiol padarytas įdirbis šioje sferoje.
- Norime pabrėžti: kaip vieną iš pagrindinių problemų, kurios egzistuoja mokslo sferoje, matome *nepakankamą ir nenuoseklų finansavimą* (pvz.: Podoktorantūros stažuočių atvejis) bei aiškių prioritetų trūkumą.

Siekdami ir toliau bendradarbiauti su Švietimo mokslo ir sporto ministerija, kviečiame inicijuoti diskusiją, kurios metu galėtume išanalizuoti anksčiau pateiktus klausimus.

LJMS pirmininkė

Salomėja Vanagienė